

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Spoštujte svetinje!

Naša zgodovina je polna trpljenja. Stran za stranjo nam govori o neskončnih naukih v borbah, ki so jih naši predniki v neenakem boju s premočnimi nasprotniki bili za svoj obstoj.

Ko je val francoske revolucije s svojimi reformami zajel tudi nekdanjo Avstro-Ogrsko in je bilo sicer uradno konec fevdalizma, je ozelela tako pogosto imenovana »pomlad narodov« tudi slovenskemu narodu, ki je postal na podlagi spremenjene ustave enakopraven ostalim tedanjim avstrijskim narodom. Toda v bistvu je ostala ta pomlad vendar samo mrtva čerka in dobrodošla pretveza za izigravanje s strani oblasti, ki je slej ko prej bila v nam neprijaznih rokah.

Poleg tega je prišel drug udarec. Slovenski človek je bil v mestu in na deželi po veliki večini siromak in gospodarsko neizvežban ter je kljub papirnati enakopravnosti lezel vedno globlje v gospodarsko sužnost, ki pomeni vsakemu narodu smrt.

Vrhu vseh drugih nesreč so se pojavili na deželi domači oderuhi, ki so kmetom posojali denar pod takimi pogoji in za take obresti, da je bil dolžnik dejansko na milost in nemilost enkrat za vselej izročen upniku v kremplje. Naša socialno gospodarska zgodovina te dobe pomeni eno najbolj žalostnih strani naše povestnice sploh in naša književnost tedanjih dni je polna kričečih dokazov o obupnih razmerah, v katerih je živel in se boril slovenski človek za svoje najosnovnejše pravice.

Temelji naše svobode

Tedaj so vstali rodoljubi, ki so se požrtvovalno lotili dela za gospodarsko osamosvojitve slovenskega človeka.

Imeni bratov Vošnjakov sta kakor dve svetli zvezdi zažareli na slovenskem nebu. Položila sta temelje slovenskemu združništvu in s tem temelje resnični slovenski svobodi.

Kakšni nagibi so ju vodili pri tem velepomembnem reševalnem delu?

Že okolnost, da se je delo začelo na Štajerskem, kjer je bil pritisk tujstva najhujši, nam pove, da je bil poleg gospodarskega momenta odločilen za delovanje tudi nacionalni vidik. Oba Vošnjaka sta pravilno spoznala, da nacionalno lahko postane in ostane neodvisen samo tisti, kdor je gospodarsko svoboden.

Tako se nam je odprla doba tam po šestdesetih letih prejšnjega veka, ko je šlo prebujenje res kakor osvežujoča pomlad po deželi. Narod je kmalu doumel klic, da se šibki lahko okrepe samo v čim večji združitvi in medsebojni povezanosti, kjer vsi gospodarski drobci, ki sami zase ne pomenijo nič, postanejo kot skupnost — močna sila, kjer ni nihče zapostavljen ali manjvreden, ampak je vsak poštenjak enakovreden član skupnosti.

Rešilna ideja in zavist

Ta, v svojem jedru globoko človečanska, v gospodarskem in socialnem oziru pa naravnost odrešilna ideja združništva, je slovenskega človeka kmalu popolnoma prevzela in si ga osvojila. Zadruga so rastle po naših tleh kakor čvrsta mlada drevesa. Kljub silnemu nasprotovanju naših nasprotnikov, vzlic neverjetnim šikanam s strani oblasti jih je bilo vedno več in so se jih ljudje oklepali z vedno večjim zaupanjem in ljubeznijo. Saj so občutili njih delovanje kakor občuti bolnik vpliv dobrega zdravlila. — Nihče ni tedaj mislil pri združnem delu na kako strankarstvo. Politika je bila — in bi morala biti še danes — združnemu duhu in združni misli tuja. Kajti strankarstvo razdvaja in že s tem bistveno nasprotuje združnemu duhu, ki vedno in povsod samo druži in krepi.

Usoda je kljub temu hotela, da sta zavist in nestrpnost pogladi nezdrave korenine in s tem prizadejali nič koliko zla. Nekaterim političnim strankam ni dalo miru, dokler niso tudi v združništvu zasejali strankarskega duha. Idejo, ki naj bi služila izključno gospodarski in nacionalni okrepitvi ljudstva, so zlorabili za utrditev strankarske moči. S strani resničnih in uvidevnih zadrugarjev je bil ta pojav sprejet mirno in le z željo, naj bi se iz tega ne razrasla medsebojna borba, ki bi združništvu samemu in s tem zlasti narodu silno škodovala.

Trpljenje in upanje

Tako je potem ostalo do vojne dobe. Slovenski človek je kljub strankarski oblačnosti in strankarskim vihram, ki so često vznemirjale ozračje, ohranil mirno kri in zaveš, da mu je zadruga potrebna kakor lačnemu kruh in žejnemu voda. Seveda pa ne smemo pozabiti, da je prav zaradi te svoje strpnosti po drugi strani v velikem delu zabredel v neko odvisnost, ki mu je vtisnila neprijeten pečat in v marsikaterem pogledu zavrla njegov razmah in polet. Naglasimo naj le, da je mnogo svojih najvažnejših in še danes najpomembnejših gospodarskih združnih ustanov znal obvarovati pred strankarsko oskrunitvijo, razdori in spori, ki so seveda v strankarsko-političnih borbah neizogibni. Nagonsko je čutil, da smo vsi v prvi vrsti ljudje, potem Slovenci in dolgo za tem šele pristaši te ali one politične stranke. Ta misel, čeprav morda ni bila nikjer konkretno izražena v tej obliki, je bila vendar vodilna za dejanje in nehanje slovenskega človeka, zlasti pa za našega podeželana.

Vojna doba l. 1914. do 1918. je izpodvezala vse naše življenje, zlasti pa gospodarsko in združno delovanje. Narod se je vil v nepopisnih bolečinah med življenjem in smrtjo in pričakoval trenutka, ki naj odloči njegovo usodo.

Končno nam je iz krvi junakov in iz nesebičnega dela požrtvovalnih prednikov, klicarjev,

buditeljev in organizatorjev, med katerimi vzemajo početniki slovenskega združništva odlično mesto, vzklikla narodna in politična svoboda v Jugoslaviji. Narod je upravičeno pričakoval in upal, da bo to dejstvo pomenilo vsestranski preporod. Veroval je, da se bomo otresli nekdanjih zmot in sami obsodili zablode neljube preteklosti.

Razočaranje v svobodi

Zal, se je izkazalo, da se je narod varal v svojih pričakovanjih. Zgodilo se je namreč prav nasprotno. Strankarska strast se je razplamtela v takem obsegu, da je stranka postala premnogim več ko država, interes stranke več ko interes naroda. Zato ni čudno, da je postal narod zbežan in obupan ter se je pričel v nagoni samoobrambi umikati javnemu življenju. A kar je najhujše: zgodilo se je, česar se je vsak iskren zadrugar najbolj bal in kar mora vsak pošten Slovenec in Jugoslovčan brezpogojno obsojati, namreč — borbo med zadrugami zaradi čisto strankarskih interesov.

Ta uničujoči vrtnice, o katerem so skraja dobro misleči ljudje upali, da se bo polegel, se je razširil v poguben orkan.

Narod noče sramote

To je dejstvo, ki bolj kakor vsaka beseda vpije o nezdravih razmerah in temnih namenih nekaterih ljudi. Slovenski narod je prisiljen vzeti to dejstvo na znanje in usmeriti vse svoje delovanje in vsiljeno borbo v tako smer, da bo sramota čim prej odstranjena z našega narodnega telesa.

Primerov je brez števila, drug bolj kričeč mimo drugega.

Ako naj nam bo sveta vera naših očetov, če naj ohranjujemo jezik, šege in navade, nam morajo biti svete tudi gospodarske in združne ustanove, zgrajene na toplih, krvavih žuljih naših prednikov. Vsak drobec teh ustanov je prepojen z znojem naših prednikov in z ljubeznijo ter skrbjo za bodoči rod.

V sračjem gnezdu

Med Sokole, nacionaliste, socialiste, naprednjakarje in druge je pred tremi leti vrgel »Slovenec« tudi krščanske socialiste, ki jih je ustanovil dr. Janez Ev. Krek in ki jih vodita dr. Andrej Gosar in Jože Gostinčar.

Ta huda kazen jih je zadela zaradi njihove nepokorščine. Krščanski socialisti se branijo z napadalno taktiko in takole odgovarjajo v »Delavski pravici«: Nekoč je vedel »Slovenec« mnogo povedati o demokraciji in svobodi, danes pa se zadovoljuje s pridiganjem o potrebi strankarske discipline, ki zahteva od pristašev, da grgrajo, če zahtevajo tako strankarski interesi, risalne žebličke in žvečijo diamante. »Delavska

pravica« pravi: »Poznamo avtoriteto, ki jo ima »Slovenec« v mislih. To je avtoriteta maloštevilne skupine ljudi, ki se je zbrala, uzurpirala vodstvo nekake slovenske katoliške skupnosti in pričela deliti katoličane v poslušne in neposlušne, pa je malce zamenjala pojme in pričela neposlušne zmerjati kot nepravoverne, levičarske in zgrešene. Mi vidimo to avtoriteto tudi z druge strani in je pri najboljši volji ne moremo več

priznati. In če je poslušnost nasproti tej avtoriteti pogoj pripadnosti k slovenski katoliški skupnosti, se ji mirno odrekamo, ostanemo pa ponizni pripadniki katoliške skupnosti v naši državi, katere ideologija so naši jugoslovenski škofje na svojih konferencah. Ideologija teh ni vedno v skladu z ideologijo naših diktatorčkov, zato tudi ne kažejo prevelike vneme, da bi jo popularizirali.«

Učitelj in narod

Morda ni izlepa stanu, ki bi bil toliko storil in žrtvoval za svoj narod, kakor je to storil vprav slovenski učitelj.

Vsi vemo, kakšen je bil njegov položaj pred vojno. Do skrajnosti ponižan, gmotno utesen in prikrajšan je deloval slovenski učitelj kljub vsem nevšečnostim, ki so ga spremljale in mu skušale ovirati delo, v najidealnejšem pomenu besede res za blagor naroda. Ni se ustrašil groženj in preganjanj, klonil je sicer časih pod težo korobača, ki je švigal po njem, kakor to Ivan Cankar tako jedko riše v »Hlapcih«, vendar je tudi kot hlapec ostal narodu zvest in mu je skušal pomagati kvišku. Kdo ne pozna podrobnega narodno-obrambnega dela, ki ga je marsikje vodilo v glavnem naše učiteljstvo. Kakor narodna pesem se nam zde spominjati na »Slovenski Branik«, list za narodno obrambno delo, ki ga je vprav učiteljstvo širilo z brezprimerno požrtvovalnostjo po slovenskih vaseh in tako budilo v mladih srcih narodno zavest in smisel za naroden ponos. Prav v tej zvezi bi lahko našli premnogo učiteljskih imen, ki jih sicer bučni razvoj ne imenuje, ki pa vendar svetlo žive v srcih nekdanjih šolarčkov, danes raztresenih v najrazličnejših poklicih širom naše ožje in širše domovine, pa tudi daleč v tujini.

In delo na gospodarskem polju! Na polju splošne prosvete in kulture! Vsakdo pozna Žnidaršičeve panje, nešteto grl prepeva Žirovnikeve pesmi, vsi se ponasamo z Adamičovo skladateljsko umetnostjo, v dejanju pa malokdo upošteva dejstvo, da so bili vsi ti ljudje slovenski učitelji! Ni panoge, kamor ne bi bila segla učiteljeva plodna duševnost. In pravkar ob tragični smrti Rajka Justina smo spoznali, da se je slovenski učitelj s svojo pridnostjo, vestnostjo in nadarjenostjo povzel celo do najvišjih vrhuncev znanosti.

Zato trdimo, da je prav učiteljski stan s kmetom vreden steber in temelj naroda, zato je moral z njim vred toliko pretrpeti, kakor zlepa noben drugi stan.

Naloga svobodne države, naloga naroda, ki je dosegel svoj političen ideal, pa je danes, da dá učitelju vsaj v potomcih zadostno za vse krivice in gorje, ki so ga prestali njegovi pionirski predniki.

Ob skupščini, ki jo je imelo JUU v nedeljo v Zagrebu, zato želimo le, da bi merodajni krogi

vse upravičene želje učiteljstva upoštevali in jim v čim najširše mogoči meri ugodili. Saj čakajo naše učiteljstvo še mnoge težke naloge, a med njimi najtežja in za državo vendar najvažnejša: ustvariti in izoblikovati iz vsega mladega rodu na ozemlju kraljevine Jugoslavije enotno voljo, enotno telo!

Ta velika naloga bo gotovo tudi učiteljem samim pomagala izgladiti vse stanovske in idejne spore v njih lastnih stanovskih vrstah. Kmetje kot stan, ki stalno živi z učiteljstvom

Zaslužni in vsestransko uvidevni predsednik JUU g. J. Dimnik, ki uživa v učiteljskih vrstah vse Jugoslavije največje spoštovanje in neomejeno zaupanje. Slovenci smo lahko ponosni, da predseduje tako važni organizaciji Slovenec.

osebno in po svojih otrocih v najožjem stiku, jim to iskreno želimo. Saj vemo, da od sloge in edinstva v učiteljskih vrstah v marsičem zavisi tudi uspeh učiteljevega dela, ki je hkratu naš uspeh. Da bi ta bil čim lepši in popolnejši, to je želja slovenskih kmetov — slovenskim in jugoslovanskim učiteljem!

Kmetska tradicija izginja

V kmetsko življenje pogledati in o njem pravilno in resnično pisati pač ne more nikdo tako kot tisti, ki je neposredno z njim v zvezi, to je, da je kmetski človek, ki to življenje doživlja. O tem našem življenju se mnogo piše. Ali smo ga sami pisali? — O tem ni dvoma, da smo kmetski ljudje v tem oziru še močno pasivni, dasi na našem podežlju še dobro in močno uspevajo kmetske kulturne in prosvetne organizacije. Več aktivnosti bo gotovo prinesla v tem pogledu nova generacija kmetske mladine, ki je v zdravem razvoju.

Ze v enem četrtsotletju vidimo, kako polagoma izginja kmetska tradicija, ki jo lahko ocenimo za romantično. To so tiste lepe navade, običaji in šege, ki jih je kmetski dom ohranjal, zvezane s kmetskim delom, stoletja in stoletja.

Ali je še danes taka metev prosa, ko so fantje vrgli bučo, tako ličkanje koruze — in tako vsovanje fantov itd., kot je to bilo včasih? — Priznati moramo, da se je vse to močno spremenilo. Izginja tradicija lepih navad in običajev, ki mora kloniti pred novimi modernimi časom. Naša vas in kmetski ljudje moramo ravno v tem trenutku krepko zgrabit za delo, ki bo rodilo naše koristi tako, da nas ta moderni val ne bo pomandral. Po vsem tem pač lahko vemo, kje nam je treba začeti. Kakšno ledino je treba v tem času, ko vse z nekakšno brzino hiti, orati.

Na podeželje mora prodreti omika, v kateri bomo kmetski ljudje tudi ustvarjali duhovne dobrine, ki sedaj v popolni meri ne vidijo dneva. In to bo nadomestilo za to, kar izginja. Ven-

Od 1. do 12. septembra
LJUBLJANSKI VELESEJEM

Polovična voznina na
železnici, parobrodih

Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za din 2.—. Mednarodna razstava fotografije in filma. Umetnostna razstava. Razstava malih živali, koz, ovac. Plemenski psi 1. in 2. IX. Goveja živina 10. in 11. IX. Gospodinjstva razstava, obrt, industrija itd. Tekma harmonikarjev 11. IX. Krasno zabavišče, velikomest. varieté.

Nagradno žrebanje. Darila za obiskovalce velesejma:
motorno kolo, 30 koles, šivalni stroj, radio-aparat

dar pa bo omikan človek v omiki videl novo lepoto, ki bo tudi lahko romantična in bo nova slika podeželja. Tedaj bomo lahko s ponosom govorili o napredku prosvete, gospodarstva, vzgoje in sploh vsega zato, ker bo na tem zainteresiran ves narod, ki bo res ustvarjal narodno omiko.

So za uresničitev sicer še velike ovire, ki pa se z vzajemnim in solidarnim delom gotovo lahko odstranijo. Na podežlju delujoče kulturne in prosvetne organizacije bijejo trd in težak boj, večinoma radi slabega gmotnega položaja, dočim so mestne vsaj nekaj podpirane od strani države. Ali ni podeželsko kulturno in prosvetno delovanje po stremljenju enako kot mestno? — Hvale vredno narodno delo je to!

Čas, ki s hitrimi koraki hiti, bo tudi to povoljno rešil! Vendar je za vsakega narodnega človeka dolžnost, da z vso silo temu vprašanju pomaga, da se uresniči, saj je vendar narodno vprašanje!

Jože Kač.

Kronika za spomin

Nekateri listi objavljajo tale dopis, ki ga je poslal gospod Janez Štrcin, odličen član JRZ, gostilničarjem ob priliki otvoritve Društvenega doma v Komendi pri Kamniku.

Dopis se po poročilih listov glasi natančno takole:

»Ker vemo, da boste vsled blagoslovitve doma v Komendi v vaši gostilni več potočili kot navadne nedelje, Vas opozarjamo, da je v vseh krajih, kjer se take slavnosti vrše, navada, da vsi gostilničarji ves čisti dobiček tistega dne darujejo za namen, za katerega se prireditve vrši.

V našem slučaju za novi dom.

V nedeljo, dne 31. 7. 1938. je v Komendi praznik naše skupnosti, zato bomo vsi v fari ali občini delali samo za en skupni cilj.

Prepričani smo, da že s tem računate, vendar Vas opozarjamo, da točno veste, za kaj morate v nedeljo delati. Mislimo, da ne bo noben gostilničar tako netakten, da bi se pred javnostjo pokazal kot sebičnejši ali koristolovec, temveč bo vse delo, ves zaslužek na ta dan žrtvoval za naš skupni dom, ki je last vseh.

V ponedeljek po slavnosti bodo zastopniki prireditvenega odbora prišli z legitimacijo do Vas, da se Vam zahvalijo za ves trud in delo, ki ga boste imeli v nedeljo, obenem jim boste Vaš čisti zaslužek izročili. Če Vam pa ta način ni všeč, Vas prosimo, da ta dan gostilno zaprete in pridete pomagati k domu, kar so tudi marsikje storili. Enega ali drugega načina se kot zavedni Komendčani morate poslužiti, vsi pa bomo s tem v bodoče računali.

Komenda, dne 28. 7. 1938.

Za pripravljalni odbor:
J. Štrcin

Naj ostane ta dokument za spomin na slovesni dan v Komendi!

Doma in drugod

Važnejši politični dogodek zadnjega časa je bilo potovanje predsednika vlade g. dr. Milana Stojadinovića ob hrvaški in dalmatinski obali, kjer je postavil pogoje, pod katerimi bi bili mogoči razgovori z dr. Mačkom, oziroma vprašanja, o katerih ni mogoče razpravljati.

Dr. Maček je nato odpotoval v Beograd na obisk k združenju opoziciji in v skupni resoluciji iznesel svoje poglede na pereča politična vprašanja.

Stališče, ki ga zavzema beograjska resolucija, se zelo razlikuje od onega, ki ga je postavil predsednik vlade in med njima ni sporazuma.

Ko se je dr. Maček vračal iz Beograda, so ga na vseh postajah pozdravljale kmetijske množice, a v Zagrebu mu je bil prirejen lep sprejem.

JNS v Hercegovini

Pretekli teden je priredila mostarska sreska organizacija JNS veliko zborovanje, na katerem so govorili narodni poslanci Mustafa Mulalić, dr. Srpko Vukanović, Rista Grdjić in Milan Božić. Tudi to zborovanje je pokazalo, da ima JNS v Bosni in Hercegovini največ somišljenikov.

Konferenca Male antante na Bledu

V nedeljo se je pričelo na Bledu redno zasedanje stalnega sveta Male antante, ki so se ga udeležili predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, češkoslovaški zunanji minister dr. Kamil Krofta in romunski zunanji minister dr. Petrescu Comnen. Vsa mednarodna politična in diplomatska javnost je z največjo pozornostjo spremljala blejska posvetovanja Male antante, ker se vrši v času izredno napetega mednarodnega položaja, posebno med Češkoslovaško in Nemčijo.

Na Bled je prispelo veliko število tujih diplomatov in novinarjev.

Zunanji ministri so bili opoldne sprejeti na dvoru pri Nj. Vel. kraljici Mariji.

Na čast gostom je bilo zvečer jezero čarobno razsvetljeno.

V ponedeljek so bila posvetovanja zaključena.

Razgovori na Bledu

Vprašanja, ki so bila na dnevnem redu posvetovanj Male antante na Bledu, so se tikala zlasti mednarodnega položaja Češkoslovaške, dalje ureditev rečne plovbe na Donavi in ureditev odnosov z Madžarsko.

Javnost je pričakovala, da bo blejska konferenca dovolila Madžarski popolno enakopravnost in svobodo v oboroževanju kakor je nedavno pristala zveza držav Balkanskega sporazuma na svobodno oborožitev Bolgarije in da bo istočasno rešen vprašanje madžarskih narodnih manjšin ter sklenjene nenapadalne pogodbe z državami Male antante. Zaradi zadržanja Madžarske napram Češkoslovaški, s katero ni pripravljena takoj skleniti nenapadalnega pakta, je bilo vprašanje oborožitve Madžarske odloženo.

Madžarska namreč računa, da bo v zvezi z rešitvijo vprašanja sudetsko-nemške manjšine dosegla večje pravice tudi za Madžare na Češkoslovaškem. Zato bi bila pripravljena skleniti najprej dvostranske pogodbe z Jugoslavijo in Romunijo, s Češkoslovaško pa počakati na izid borbe med Henleinom in praško vlado.

Nova politična vera

Vse se modernizira in tudi vera istopa iz svojega dvatisočletnega okvira. Slovenski omladinci JRZ so postavili tole novo vero:

»Slovenski jug«, organ omladine JRZ, objavlja govor delegata slovenskih omladincev pristave JRZ, Stanka Kocipra, na skupščini omla-

dine JRZ. Gospod Kociper je slovesno izjavil: »Slovenci verujemo v Boga, s katerega pomočjo je obdržal naš veliki dr. Janez Ev. Krek naš narod pod pritiskom avstroogrške nadutosti. Verujemo v Boga, ker je njegov služabnik dr. Anton Korošec dodal velik del vernih Slovencev za izgraditev Jugoslavije. Verujemo v Boga, ker nam je dal vlado JRZ in čudovito očeval našega predsednika dr. Milana Stojadinovića od zločinskih strelav tako zvanih narodnih poslancev in ker je bilo Bogu dovolj trpljenja našega naroda. Fanatično verujemo v uspeh vlade JRZ in fanatično bomo uredili svojo bodočnost pod režimom JRZ, saj piše Gustav le Bon, da ustvarjajo zgodovino narodov fanatiki. Tako bo dr. Stojadinović s svojo omladino izgradil veliko zgodovino jugoslovanske države in veliko našo bodočnost. Slovenska katoliška omladina je prepričana, da bo imela pri tem delu odlično mesto.« Svoj govor je zaključil g. Kociper z besedami, da je to politična vera slovenske katoliške omladine.

† Ivan Tomažič

V Vitanu pri Središču je umrl v nedeljo posestnik Ivan Tomažič.

Pred letom dni je slavil ugledni kmet Tomažič sedemdesetletnico svojega rojstva, danes pa je zaključil svojo plodono življenjsko pot.

Dober in zgleden gospodar doma, je posvečal vso skrb tudi javnemu življenju.

Občini Kog in Vitanu je županovl nad 35 let. Ustanovil je ondotno Gasilsko društvo in mu dolga leta načeloval. Več kot 20 let je bil član načelstva Hranilnice in posojilnice v Središču, Kmetijske podružnice in drugih ustanov.

Za svoje zasluge je bil odlikovan z redom sv. Save in si pridobil splošno spoštovanje, priljubljenost in priznanje.

Ko je pričelo po vojni v Sloveniji kmetstvo gibanje, se mu je takoj priključil in bil njegov neustrašen bореc do svoje smrti. Bil je ves čas tudi član glavnega odbora Slovenske kmetijske stranke.

Naj bo lahka slovenska zemlja uglednemu in spoštovanemu pokojniku, njegovi težko prizadeti družini pa naše globoko sožalje.

Duhovnikom zabranjeno posegati v politiko

V cerkvenem uradnem listu zagrebške nadškofije je objavljena zanimiva okrožnica nadškofa dr. Stepinca v kateri prepoveduje vsem aktivnim kakor tudi upokojenim duhovnikom, brez ozira na to, kateri stranki pripadajo kandidiranje pri bodočih skupščinskih volitvah. Okrožnica izrecno poudarja, naj duhovniki ne vlagajo prošnje za dovoljenje za kandidacijo, ker se taka dovoljenja duhovnikom načelno ne bodo izda-

jala. Značilna je tudi prepoved zagrebškega nadškofa, da aktivni in upokojeni duhovniki ne smejo hoditi v civilni obleki, ako nimajo zato posebnega dovoljenja. Kdor se bo proti danim predpisom pregrešil, bo kaznovan s tem, da ne bo smel maševati. Pri nas v mariborski in ljubljanski škofiji vladajo v tem pogledu mnogo večje svoboščine, pa imajo gospodje prav radi ta običaj, da hodijo doma med ljudstvom oblečeni kot duhovniki, sicer pa v najmodernejši posvetni oblekah. Sliši se, da bi katoliška posvetna inteligenca, ki se upravičeno čuti v javnem življenju od duhovnikov odrinjeno in zapostavljeno, prav navdušeno pozdravila slično prepoved mariborskega in ljubljanskega škofa.

Narodna čitalnica v Dravljah

je priredila preteklo nedeljo proslavo 20letnice Jugoslavije in 30letnico svojega obstoja. Pokroviteljstvo nad zelo lepo uspelo prireditvijo je prevzel narodni poslanec Albin Koman, ki je imel tudi slavnostni govor. Proslavo je otvoril g. Fr. Šušteršič.

Kaj pravijo

»Nova Pravda« razpravlja v letošnji 32. številki o narodni zavesti in pravi med drugim: »Ne moremo si misliti naroda v pravem pomenu besede, ki bi na zunaj tvoril sicer neko organizirano celoto, v duši posameznikov pa bi bila velika praznina, hladnokrvnost nasproti vsemu, čemur pravimo narodno. To ne bi bil narod, predvsem nikakor ne takšen, kakršen naj ima mesto na zemlji v današnjih časih, pač pa bi bila to le mrtva vsota ljudi, izmed katerih si ni nihče v svesti ne kod ne kam, med katerimi ni nobene prave skupnostne vezi, pač pa zgolj individualistični interesi, ne skupnih ciljev ne idealov. To bi bil suh list v vetru.«

Mariborska »Delavska Politika« v 79. številki razpravlja o politiki in delavcih, navezuje na razmere tik pred vojno in pravi h koncu: »Razmere se bistveno niso izpremenile. Se ogromnejše žrtve izdajajo države za oboroževanje, socialni položaj pa se poslabšuje. — Stremljenje po izobrazbi in svobodi je zato še bolj utemeljeno in nujno, zakaj danes jemljejo po mnogih državah delavstvu celo pravico političnega udejstvovanja, kar niti v tisti težki dobi pred vojno ni bilo.«

»Delavska Pravica« v razmišljanjih o strankarstvu bere v 34. številki med drugim tudi tele levite: »Nič se ne smemo torej čuditi, če »Slovenec« neodvisno delavsko gibanje ne ugaja. Njegova avtoritarna miselnost mu ne dovoli, da bi delavstvu kot stanu priznal pravico avtonomnega gibanja, brez varuhov in od »Boga danih« vodnikov.«

Po našem mnenju veljajo iste besede tudi za neodvisno kmetstvo gibanje, ki je »Slovenec« in njegovim najbližjim prav tako trn v peti.

»Sokolska volja« z dne 19. t. m. poroča o ugodnih znakih sokolskega dela v Sloveniji in med drugim ugotavlja tole:

»Ugodne znake napredka opazamo razen pri javnih telovadbah tudi pri izvajanju Sokolske Petrove petletnice. Skoraj je ni edinice, ki ne bi bila že nekaj večjega, izrednega izvršila v okviru omenjenega velikega samostojnega sokolskega dela. Letos je bilo razvitih prav mnogo praporov, toda mnogo važnejše je, da je bilo otvorenih tudi razmeroma dosti novih sokolskih domov, urejenih nekaj novih letnih telovadišč itd. Cela vrsta edinic pa se zopet pripravlja na delo v okviru SPP. Veliko naporov je predvsem usmerjenih v to, da si prav vsaka izmed 300 edinic v dravskem sokolskem zboru izdela načrte za lastni dom, zagotovi sredstva in prične z gradbenimi deli, da bo ob dovršeni petletnici podvojeno število sokolskih domov pričelo o dejstvu, da je Sokolstvo dravske banovine pravilno razumelo in izvršilo zamisel Sokolske Petrove petletnice.«

O skrbi za izseljence piše »Izseljeniški Vestnik« v letošnji 6. številki med drugim:

»V tem trenutku, ko je polovica slovenskega naroda ločena od našega narodnega telesa po mejah, in ki je razkropljen širom sveta po raznih državah, je potrebno, da se združi ves narod v skrbi za sredstva, ki so potrebna, da rešimo kri na tujem, kar pomenja samo rešitev življenja slovenskega naroda. Za začetek bi bilo potrebno, da dá država, banovina in narod najmanj en milijon vsako leto za to delo. Milijoni krvavih žuljev, ki so poslali do danes mno-

go večje vsote, kot pa je znašal ves naš državni dolg, za katere pa ni treba plačati državi nobenih obresti, so nam priče, kaj so izseljenci storili za nas in naše narodno gospodarstvo. Ako to ustanovo tako organiziramo, pa bodo tudi v bodoče prinesli novih milijonov. To bo samo majhna odškodnina za to, kar smo od njih prejeli. Morda je danes zadnja prilika v našem narodnem življenju, ki se nam nudi, da se rešimo. Če bomo to zamudili sedaj, bo morda zamujeno za vselej in mi bomo krivi lastne narodne smrti.«

Kaj se godi po svetu

Preden je v Evropi rešeno eno vprašanje, se pojavi že cela vrsta drugih, mednarodno ozračje pa postaja pri tem vedno bolj napeto.

Španija

Je še vedno predmet močnega trenja med vele-silami. Na noto londonskega odbora o umiku prostovoljcev je sedaj končno pritrdilno odgovoril tudi general Franco, vendar je v njegovem odgovoru toliko pridržkov, da je praktično skoraj brez pomena, oziroma vsaj brez vrednosti. Zato še vedno ni mogoče niti s približno verjetnostjo reči, kdaj bo konec klanja na teh nesrečnih tleh. Nacionalisti pripravljajo zopet veliko ofenzivo in so pri Irunu zaprli mejo proti Franciji, ne da bi Francosko vlado obvestili o vzroku svojega koraka.

Italija

Je pričela v zadnjem času z mrzlično naglico utrjevati otok Pantellerio v Sredozemskem morju. Otok leži nekako v sredi med Sicilijo in Tunisom. Italijani so že za časa abesinske vojne pričeli na tem otoku graditi ogromne utrdbe, pristanišča, skladišča in letališča. Pantelleria naj bi čimprej postala glavna baza italijanske vojne mornarice na Sredozemskem morju. Spočetka je bila vsa stvar naperjena proti Angliji in so Italijani menili, da si bodo na tem otoku ustvarili protiutež proti angleški bazi na Malti. Po italijansko-angleškem sporazumu pa so ti načrti nastali brezpredmetni, a sedaj je spričo borbe med Italijo in Francijo za prestiz na Sredozemskem morju Pantelleria spet postala važen faktor italijanske sredozemske politike.

Otok je pred kratkim obiskal sam Mussolini in si je ogledal vsa gradbena dela, ki bodo odslej še pospešena. Z otoka bodo preselili vse civilno prebivalstvo, tako da bo odslej Pantelleria služila samo vojaškemu namenom.

Češkoslovaška

Preživlja še vedno težke in usodne ure svoje zgodovine. Razgovori, oziroma pogajanja med vlado in sudetskimi Nemci se vlečejo brez konca in kraja, vendar doslej še niso rodili nobenega uspeha. Zdi se, da bo tudi posredovanje lorda Runcimana ostalo le prizadevanje. Henlein je iz umljivih razlogov nepopustljiv in zahteva koncesije, ki bi dejansko pomenile konec republike. Seveda praška vlada na take pretirane zahteve ne more pristati. Zaradi tega je ozračje vedno bolj napeto.

V zadnjem času se govori, da bodo Nemci zahtevali izvedbo plebiscita v sudetskem ozemlju. Kako si to predstavljajo in kako je to združljivo s pojmom suverenosti kake države, si je težko misliti.

Predsednik republike dr. Beneš je nedavno izjavil, da še vedno trdno veruje v možnost ohranitve evropskega miru, mnogi državniški pa z vedno večjo skrbjo gledajo na razvoj dogodkov, ki lahko zanetijo požar, kakor ga še ne pozna evropska zgodovina.

Splošna nervoznost

Kakšni so načrti češkoslovaške največje sode, je doslej še vedno tajnost, ki pa si jo po dogodkih letošnje pomladi vsakdo lahko pojasni sam. Zato je razumljivo, da se je začela tudi madžarska diplomacija pridno gibati. Kljub osi-

Rim—Berlin je madžarska politika kolebala že dolgo časa med italijansko in nemško opredelitvijo, poleg tega pa si je skušala ohraniti dobre odnose z Anglijo.

Zdaj je Madžarska neposredna soseda velike Nemčije. Zato čuti nevarnosti, ki groze srednji Evropi in spričo tega skuša urediti tudi svoje odnose do Male antante. Kako in koliko bodo ti poskusi rodili sadov, nam pokažejo bližnji dnevi.

Na Daljnem vzhodu

se po sklenitvi rusko-japonskega premirja ni zgodilo nič posebno pomembnega. Po mnenju svetovnega tiska je z nastopom pri Čangkufengu maršal Blücher dokazal, da je ruska armada

Ameriški zunanji minister Cordell Hull

Dalnega vzhoda sila, ki je v tehničnem in moralnem pogledu na višku, a se ne da izzivati v pustolovščine, temveč brani samo čast in nedotakljivost ruske zemlje. Po teh glasovih bi se dalo sklepati, da je na rusko-mandžurski meji doživela poraz tista diplomacija, ki bi pod krinko ideološke borbe rada zanetila svetovni požar.

Amerika

Z ozirom na zamotani položaj v Evropi je zlasti značilen govor ameriškega zunanjega ministra Cordella Hulla, v katerem je zlasti naglasil, da vztrajajo Združene države na načelu nevmešavanja v notranje zadeve tujih držav in na načelu mirne poravnave nastalih sporov ter da je Amerika trdno odločena nastopiti vsepovsod v obrambo tega načela. Posebno važnost pa polagajo angleški listi na Hullovo izjavo, v kateri je ostro obsodil agresivne metode in poudaril, da bi Zedinjene države v primeru kakega oboroženega konflikta ne mogle ostati ob strani, marveč da bi v duhu svojih načel posegle

v razvoj dogodkov. V Ameriki se zavedajo, da lahko skoraj napoči čas, ko bodo Zedinjene države tvorile usodni jeziček na tehtnici. Zato se hočejo za tak primer pravočasno pripraviti in s spremembo zakona o nevtralnosti omogočiti, da lahko Zedinjene države v danem trenutku takoj stopijo iz rezerve. S tem pa hočejo Zedinjene države obenem dokazati, da so pripravljene takoj nastopiti, da se prepreči novo svetovno klanje.

Položaj torej močno spominja na dobo okrog leta 1914., le imena so malo drugačna in bojna sredstva je tehnika medtem strahovito izpopolnila, angel miru pa bržkone skrivaj že joče.

† Andrej Hlinka

V zadnji številki smo omenili, da leži voditelj slovaških avtonomistov, p. Andrej Hlinka na smrtni postelji. Medtem je prišla vest, da se je njegovo življenje za večno utrnulo.

Hlinka je nekoč pomenil za Slovake vodnika in preroka. Dramil je v ljudstvu narodno zavest in skušal v njem vzgojiti čut za politično samostojnost. To je bilo v dneh, ko je Slovaška še ječala pod madžarsko peto. In ta doba pomeni za umrlega politika brez dvoma vsega priznanja in spoštovanja vredno stran njegovega življenja. Tedaj je Hlinka dosegel tak višek, da ga je narod sam postavil na oltar svoje ljubezni.

Hkratu pa je vendar Hlinkovo življenje (kakor mnogih politikov, katerih delovanje sega v dve tako različni dobi, kakor je bil čas pred vojno in po njej) polno presunljive tragike. Hlinka ni mogel notranje doživeti nove dobe, ni mogel doumeti, da je s češko samostojnostjo nerazdružno povezana tudi slovaška samostojnost in da s strnitvijo teh dveh v enotno državno telo nobena narodnost ne trpi škode in nobena izmed obeh ni pred drugo ponižana. Ista napaka, ki z usodno doslednostjo spremlja tudi premnoge jugoslovanske politike, je zapeljala Hlinko, da se je začel boriti proti temu, za kar je bil pred vojno pripravljen dati življenje.

Tako je odšel ta sicer svetli lik z nadihom sence v zgodovino, vendar smo prepričani, da se bodo Čehi in čez čas tudi Slovaki spominjali Hlinke rajši po njegovih neoporečnih zaslugah nego po njegovih zmotah. In ker je zmotam podvržen vsak človek, bo češkoslovaška zgodovina Hlinki zaradi njegovih zaslug rada oprostila zmote in ga uvrstila med velike narodne može.

Nemci proti Židom

V Gmundenu so zborovali pravniki z ozemlja bivše avstrijske republike. Na tem zborovanju je izjavil dr. Hueber, ki je Goringov svak, med drugim tudi tole:

»Raziskovanja o pokolenju so odkrila v Avstriji mnoge prave tragedije. Ne smemo pa pokazati nobenega usmiljenja in te tragične okolnosti se morajo brezobzirno iztrebiti. Mi moramo židovsko vprašanje radikalno rešiti. Dejstvo, da je med 6.7 milijoni Avstrijcev nad 600.000 Židov, je označil minister za »težko nevarnost za ljudstvo«.

Ko prečitata Kmetški list, dajte ga lepo v žep in pokažite ga sosedu. Opozorite ga na važnejše članke, ki so pisani v duhu kmetškega pokreta. Ne bo vam treba tega ponoviti trikrat, pa boste imeli pridobljenega novega naročnika za prihodnje leto.

Kmetje in kmetice!

Ko pridete v Ljubljano po opravkih — posetite

gostilno „Pri lovcu“

Zajamčeno pristna vina! Domača in dunajska kuhinja!

Od 6 ure zjutraj: mleko, kava, čaj, golaž, vampi, jetra i. t. d.

Mladina na vasi

Mogočen praznik kmetske mladine na Dolenjskem

Tukajšnje Društvo kmetskih fantov in deklet je priredilo dne 14. t. m. tekmo žanjic.

Prireditve se je pretvorila v mogočno manifestacijo kmetske misli. Kmetsko-mladinskemu zborovanju in tekmi je prisostvovala preko dva tisočglava množica, ki je z viharjem navdušenjem sledila poteku in odobravalu govornikom.

Celotna prireditve se je pretvorila v mogočno manifestacijo za bratsko ČSR in slovanstvo, ki je doseglo višek, ko je spregovoril tovariš Langer kot zastopnik češkoslovaške agrarne mladine.

V prvih popoldanskih urah so se začele pomikati proti Št. Janžu trume ljudi. Prišli so iz najoddaljenejših krajev naše doline; ni pa manjkalo Zasavcev iz Radeč in Boštajna. Ob 3. uri se je formirala povorka, katero so otvorili konjeniki, 6 po številu, z velikimi državnimi in zelenimi zastavami. Za harmonikarjem so se uvrstile žanjice, za njimi pa vse staro in mlado, tako da je povorka predstavljala pravi val ljudstva, kateri gre počastit delo pridnih, žuljavih kmetskih rok. Že velika množica, ki je pričakovala povorko na sami njivi, jo je pozdravila z vzklikanjem. Povorka se je razporedila pred govorniško tribuno, kjer je tov. Milan Majcen otvoril kmetsko mladinsko zborovanje, pozdravil vse navzočne, posebno pa tov. Čehoslovaka, kar je dalo povod prvemu navdušenju in vzklikom bratski Češkoslovaški. Pozdrav je veljal tudi fantom in dekletom iz najoddaljenejših društev Mirne peči, Muhabera in Vavte vasi pri Novem mestu. Po krajšem nagovoru je dobil besedo zastopnik novomeškega pododbora tov. Udovič iz Mirne peči, kateri je v svojem govoru očrtal smisel in pomen tekem v kmetiskem delu.

Med splošnim pritrdjevanjem in vzklikanjem je nato stopil na govorniški oder tovariš iz

Št. Pavel pri Preboldu

Kakor smo že poročali, priredi naše Društvo kmetskih fantov in deklet dne 28. avgusta ob treh popoldne tombolo na vrtu Zadružnega doma v Št. Pavlu.

Tovariška, sosednja in druga društva, ki bodo prejela tombolske karte za razprodajo, prosimo, da v kolikor bi jih ne razprodala, pošljejo nazaj najkasneje do 25. t. m. na naslov našega društva.

Gor. Petrovci

Tudi prekmurska kmetska mladina se prebujala. Vedno bolj se zaveda odgovornosti, katero ji narekuje čas in razmere, v katerih živi, ter se vedno močnejše zaveda, da je le v skupnem delu in trdni organizaciji možna pot do izboljšanja svojih življenjskih pogojev.

V nedeljo, dne 28. avgusta t. l. bodo priredili prekmurski kmetski fantje tekmo koscev. Mlade roke bodo zamahnile s svojo silno močjo, ter pokazale trdno voljo, boriti se z vsemi silami za upravičene življenjske interese kmetskega stanu, kakor tudi za interese mladine same.

Torej v nedeljo naj noben prijatelj prekmurske kmetske mladine ne ostane doma. Dokažimo, da je kmetska mladina zrela, močna, disciplinirana ter pripravljena za izvršitev nalog, ki jih stavlja na pot čas in življenje. Odgovorni pa naj se zavedajo, da je treba s to mladino, ki je v svojem srcu in značaju nepokvarjena in poštena, računati. Naša kmetska mladina je vzela v roke prapor poštenja in pravice in ta prapor bo krepko vihtela v borbi za svoje pravice!

Dramlje pri Celju 1928—1938

Kakor smo že poročali priredi naše Društvo kmetskih fantov in deklet dne 28. avgusta za

Češkoslovaške Jan Langer. Oduševljeni vzkliki so se spremenili v mogočno manifestacijo. V svojem kratkem, jedrnatem govoru je izročil pozdrave češkoslovaške kmetske mladine in z veseljem ugotovil, da se tudi v naših vaseh dviga kmetska zavest in začetek samostojnega delovanja kmetske mladine. Zaključil je govor z zagotovilo, da bo znal tolmačiti simpatije in navdušenje naše mladine doma, v svoji svobodni, ogroženi domovini.

Z nepopisnim navdušenjem so zbrani ponovno potrdili neomejeno bratsko vez in prijateljstvo do češkoslovaške republike. Spregovoril je še delegat zveze tov. Dančev, kateri je podal v lepo zasnovanem govoru idejni in zgodovinski pomen naših prireditev. S pozivom na delo je zaključil govor, kar so navzočni sprejeli s pritrdjevanjem in odobravanjem.

Tovariš predsednik je zaključil zborovanje, nakar je sledila tekma. Brhka dekleta so zavihetela srpe, klasje je padalo in že je prva z dvignjenim srpom napovedala konec. Vsega sedem minut žetve in vse so bile gotove. Prvo nagrado, lep servis, je prejela domačinka tov. Mici Repše.

Kakor dolga procesija se je množica pomikala s tekmovališča nazaj v vas, kjer je bilo pripravljeno, da se po končanem delu z veseljem in pesmijo razveseli. S pesmijo »Hej Slovani«, ki so jo peli stoje vsi navzočni, se je od nas poslovil tov. iz Češkoslovaške. Med splošnim veseljem so hitro minevale ure. Seveda tudi to priliko so nasprotniki porabili za svoj posel: sajenje mrznje in sovraštva v naši vasi in so zmagoslavno ugasnili luč s pomočjo žice, katero so vrgli preko napeljav. To pa nas ni motilo, saj nam je nebo poslalo »fantovsko sonce«, pri katerem smo prav tako lahko veselo končali svoj kmetski praznik.

Njim pa za konec — na svidenje!

proslavo desetletnice veliko tekmo koscev in kmetsko veselico s sledečim sporedom:

Ob 14. uri: zbirališče koscev, grabljic in ostalih skupin pred staro šolo v Dramljah.

Ob 1/215. uri: odhod povorke na tekmovališče. Po prihodu povorke bodo poročila o delovanju društva v preteklih desetih letih in pozdravni nagovori delegatov zveze in okrožij.

Ob 1/216. uri: tekma koscev, pri kateri nastopa 50 koscev in grabljic.

Vsi kosci bodo bogato nagrajeni, zlasti pa bodo lepe I., II., III., IV. in V. nagrada. Po tekmi se vrši v gostilni Arnčnik v Šentilju pri Dramljah velika kmetska veselica s peštrim sporedom. Igra priljubljena godba na pihala.

Vsa tovariška društva prav iskreno vabimo, da se naše jubilejne prireditve v častnem številu udeležijo. Povabite pa tudi svoje prijatelje in znance, da prisostvujejo dne 28. avgusta veliki kmetski proslavi v Dramljah!

† Djura Paunković

Na Dunaju je umrl drugi podstarosta Sokola kraljevine Jugoslavije Djuro Paunković, ki se je rodil 8. avgusta 1877. leta v Vršcu v Banatu. Osnovno šolo je dovršil istotam, gimnazijo v Kragujevcu in Kruševcu, vseučiliške študije pa v Curihu in Berlinu. Eno leto je bil nato profesor ruske vojne šole v Orelu, ker pa ni hotel postati ruski državljani, je izstopil iz državne službe ter se posvetil leta 1901. zavarovalni stroki. Postal je uradnik ruske zavarovalne družbe »Rosija« v Petrogradu, odkoder je bil poslan leta 1909. v Beograd, da tamkaj ustanovi in vodi podružnico tega zavoda za balkanske države. To je tudi v odlični meri izvedel. Tedaj je vstopil tudi v sokolske vrste in je bil zaradi svojega požrtvovalnega dela že leto kasneje iz-

voljen za podstarešino in pozneje za starostno beograjskega sokolskega društva. Že dve leti kasneje ga vidimo v Savezu srpskih sokolskih društev »Dušan Silni« kot podstarostno zveze, kjer je začel postopoma pripravljati vse, za združitev vseh jugoslovanskih sokolskih zvez v enotno organizacijo.

Pozneje se je udeležil kot dobrovoljec srbsko-turške in srbsko-bolgarske vojne, v svetovni vojni pa je bil poveljnik taborišča za ujetje oficirje. Kot tak je storil toliko za slovanske častnike, da se ga vsi brez izjeme, zlasti pa Čehoslovaki, z vso hvaležnostjo spominjajo. Ostal je v bližini Niša v taborišču vse do umika preko albanskih gora in je seve tudi pretrpel vse strahote albanske Golgote. Pozneje je postal delegat Srbije pri osrednji upravi mednarodnega Rdečega križa ter mnogo koristil jugoslovanski stvari. Bil je v stikih tudi s kasnejšim češkoslovaškim prezidentom Masarykom in ostalimi člani češkoslovaškega narodnega odbora. Njegovo delovanje je bilo usmerjeno vedno v slovanski pravci in vedno je vedel, kam smeri njegova pot.

Truplo pokojnikovo so pripeljali v domovino, kjer so ga z velikimi častmi položili k večnemu počitku. Slava pokojnikovemu spominu!

Mlatič

Pasja načela

Na povabilo mojega najljubšega prijatelja Feliksa iz prijazne kmetske vasi na Dolenjskem sem se odpravil minulo nedeljo k njemu na obisk. Vožnja iz Ljubljane po lepi Dolenjski me je silno zdelala, tako, da so me bolele vse kosti. Naravnost oddahnil sem se bil, ko se je vlak počasi prigunjal onostran črnega predora pod sv. Ano in se končno z nekim ponosom ustavil eno postajo pred metropolo ponosne Dolenjske. Ker me vsi dobro poznate kot pridnega in vestnega delavca — se razume, da sem začel že grede k prijatelju Feliksu na poti mlatit — pa ne po pokvarjeni gospodi kakor je moja lepa navada, ampak po pravi doma pridelani pšenici. Mimogrede pa sem parkrat udaril s cepom tudi po načelih in morali neke rumene družbe, ki izdeluje v teh krajih dišečo »špajk zajfo«.

Pod cep pa so mi prišle tudi take strašne reči, da se mi je ježila pri poslu oguljena frizura, dasi nisem strahopetec. Pomislite, kmetje, če imamo že od rojstva dolžnost, da trdo delamo polnih 24 ur šest dni na teden; sedmi dan, ki nam ga je določil Bog za počitek, pa pravijo, naj bi vežbali po načelih omenjene rumene družbe svoje glide in poslušali kruljenje praznega želodca.

Kaj pravite — ali niso to več ko pasja načela?

Kako sem se imel pri prijatelju Feliksu, bom povedal enkrat prihodnjič.

Vprašanje

Kar je res, je res, namreč to, da je »zele-nec« pogruntal nekaj, česar mu ne morem niti jaz oporekati. Pravi namreč takole:

»Če pa naj stan raste iz sebe, mora rasti le na osnovi velikih svoboščin in širokih pravic, ki morejo imeti le eno omejitev: koristi celotne družbe, ki jih varuje njena zakonita oblast. Rasti pa more tudi samo na popolni preukrenitvi naše dosedanje miselnosti, ki je po časovnih tokih zastrupljena in premalo krščanska.

Z organično stanovsko rastjo družbe smatramo zato vsako — tudi fašistično — diktaturo nezdružljivo. Zares krščansko stanovništvo ni fašistično-osebno, ampak je svetovnonazorno katoliško-občestveno.

Do pike tako, ljubi »zele-nec«! Kdo pa bi mi iz tvoje družine razložil, če se sklada z rastjo stanu — ubijanje nedolžnih ljudi in preganjanje stanovskih tovarišev. Kadar dobim odgovor na to vprašanje, se bova lahko še kaj pomenila.

300 dni odpustkov

Sarajevski nadškof g. dr. Šarić izdaja svoje tedensko glasilo »Katolički Tjednik«. Dr. Šarić je znan borec proti ustanovitvi posebne klerikalne stranke na Hrvatskem in se ves zavzema za Mačkov pokret. Smatra, da bi nihče ne mogel boljše zastopati interese klerikalizma kot ga sedaj zastopa Mačkovo postopanje. V zadnji številki poroča »Katolički Tjednik«, da je sveti oče obdaroval stari pozdrav hrvatskih križarjev »Bog živi« s 300 dni odpustka za vsakokrat, kadar se izgovori. Kdor pa bo pozdravljal cel mesec s tem pozdravom, bo dobil enkrat na mesec popolen odpustek. »Katolički Tjednik« objavlja pismo Henrika Rosa, ki pravi, da bodo odslej imeli vsi, ki pozdravljajo s pozdravom »Bog živi«, iste odpustke, kakor za pozdrav »Hvaljen bodi Jezus!«

Tudi jaz sem na to ponosen

»Samouprava«, generalno glasilo sodobnega političnega življenja, je pred nekaj dnevi javno povedala naslednjo odkritosrčnost, katero sem si tudi jaz zapisal v življenjsko prtko in se bom po njenih naukih ravnal. V »Samoupravi« stoji zapisano: »Med narodom, ki je tako ponosen na svojo politično preteklost, kakor je naš, se ne more voditi politika zavezanih oči. Naš narod hoče biti obveščen o vsem ter želi vplivati na tok političnih dogodkov!... Vidite dragi kmetje — tako je pošteno, odkritosrčno in za nas vse pravi! Tudi jaz sem na tako pisanje ponosen!

Dopisi

Loška dolina

Malo je glasu iz naše doline, dasiravno se tudi pri nas zgodi kaj novega. Pred dobrimi štirimi leti je oživela pri nas vodna zadruga in že prvo leto se je precej delalo, saj je dobila vodna zadruga za časa bana dr. Marušiča kakih 100.000 — din podpore. Potem se je pa delalo vsako leto kolikor toliko. Lansko leto se je delalo pod pudobskim mostom. S tem pa interese niso bili zadovoljni, zato se je marsikdo obregnil nad odborniki vodne zadruge, zakaj se tam dela, ko je delo drugje bolj potrebno. Odborniki so dejali, da jim to ni znano, ker niso imeli že leto dni odborove seje, dasiravno pravila vodne zadruge predvidevajo odborovo sejo vsak mesec, kadar zadruga dela.

V takem razpoloženju je bil letos v maju sklican občni zbor vodne zadruge; zlasti so ho-

teli ljudje pojasnil, zakaj ni bilo vse leto odborove seje. Predsednik vod. zadruge je približno to odgovoril, da če ni on sklical seje, jo je imelo sklicati pet odbornikov vod. zadruge. Dalje je povedal, da je on imenovan od pristojnih oblasti za revizorja pri tem delu. Kazal se je zelo užaljenega, češ da ga napadajo, in rekel, da ne bo storil nobenega koraka, da se dobi kak kredit, in da tudi pri banovini ni za letos predvidenega nič za našo vod. zadrugo. Dalje se je pozanimal za občinske zadeve, čeprav to ni spadalo k občnemu zboru vod. zadruge.

Poglejmo pa javna dela pri nas! Letos se bo delal, kot izgleda, nadleški most. Za to delo bo prispevala banovina, kolikor je znano, 50 tisoč din, interesentje bodo prispevali 32 din od ha; dalje je soseska Nadlesk prodala precej gozda in, kolikor je znano, bo del izkupička porabila za to delo. Gradnjo mostu je prevzel podjetnik za 71 tisoč. Ta most, pravijo, da je občinska cesta I. raz., kar pa ni res. Tudi na državno mejo ni čez ta most najboljša zveza. Omeniti se pa mora, da ima soseska Podcerkev most, ki služi enakemu namenu, to je, da vodi na polje in v gozd, je pa 75% slabši kot nadleški. Torej je bolj potreben obnovitve. Čudno se nam vidi ponašanje nekaterih ljudi. Soseska Podcerkev je sklenila že lansko leto v maju, da naj se dvigne ogled na podcerkovskem mostu; obenem je dala fotografirati podcerkovski in nadleški most, kar naj bi služilo za to, da se pokaže oblastem, kateri most je bolj potreben obnove. Dalje se je naložilo gospodarstvenemu odseku vasi Podcerkev, da stori vse potrebno, da se to delo začne, toda neki politični general je zagrozil, da naj bo Podcerkev pri miru, če ne še 20 let ne bo imela novega mosta — in odsek vasi Podcerkev ni do danes podvzel nobenega koraka.

Rejci malih živali

iz vseh krajev Slovenije, združeni v Zvezi društev rejcev malih živali s sedežem v Ljubljani, in rejci iz ostalih banovin, prirede v času jesenskega velesejma od 1. do 12. septembra 1938 svojo I. Zvezno banovinsko razstavo vseh vrst malih živali in produktov iz te reje. Prireditve v tem obsegu Ljubljana še ni videla. Vsa prireditve bo obsegala do mala polovico velesejma in bo prikazala nazorno sliko požrtvovalnega dela za povzdig našega malega gospodarstva. V nedeljo dne 4. septembra bo v Ljubljani tudi I. kongres rejcev malih živali, kjer se zbera skupaj rejci iz vseh krajev države in celo iz inozemstva. Na programu so razna predavanja, tečaji, ekskurzije. Vse priprave za prireditve od

strani rejcev malih živali kažejo, da bo naše občinstvo na jesenskem velesejmu deležno zopet novih senzacij.

Jesenski velesejem v Ljubljani

bomo imeli letos od 1. do 12. septembra. Prireditve bo obsegala celo vrsto kulturnih in gospodarskih razstav, ki bodo zavzemale okrog 40.000 m² prostora. Največja izmed teh razstav bo mednarodna razstava fotografije in filma. Človek išče lepoto povsod: na nebu, na zvezdah, sončnih žarkih, oblakih, na poljih, njivah, vijugah cest, gorah — pa še bliže — na rožah, sadju, vejevju; potem: zgradbah, ulicah in še sto in sto drugih rečeh. Najbolj zagonetna mu je lepota na živih bitjih, že zaradi življenja samega. Vse umetnosti vseh časov, ki jo opevajo, odkrivajo in razodevajo — ali nikoli je ne bodo dovolj opele, ne popolnoma odkrile, ne razodele. Človek je skrivnost sam sebi, je le senca svoje duše. Zato je razumljivo, da ljudje zavestno ali podzavestno radi gledajo slike, pa kakršne koli že. Fotografiji je dano nežno gledanje in nežno objavljane. Zato bo fotografska razstava gotovo vedno polna obiskovalcev. Fotografijo bo izpopolnjeval še film. Fotografiji sami in amaterji bodo samo pridobili, če si bodo to razstavo ogledali. Klub neodvisnih likovnih umetnikov bo podal umetnostno razstavo. Reja malih živali je našemu malemu človeku izdaten vir dohodkov. Vedno in vedno je treba stremeti za tem, da se reja pospešuje in rejce navaja k smotrному delu, ki jim bo prinašalo še več koristi. Leto za letom imamo na ljubljanskem velesejmu razstave malih živali in naša javnost jih ne bi hotela več pogrešati. Zato bo letos prirejena I. Zvezna banovinska razstava vseh vrst malih živali in produktov, med malimi živalmi pa bodo ovce in koze razstavljene samo od 4. do 8. septembra. Ljubljanski velesejem je vedno posvečal veliko pozornost našemu kmetijstvu. Tudi tokrat je ostal zvest svoji nalogi in bo letos priredil ob sodelovanju Zveze selekcijskih organizacij za sivorjavo dolensko govedo in s pomočjo kraljevske banske uprave zvezno razstavo sivorjave govedi dne 10. in 11. septembra, ki bo združena s plemenskim sejmom. Jugoslovanska kinološka zveza priredi državno razstavo plemenskih psov dne 1. in 2. septembra. Zveza gospodinj v Ljubljani pripravlja razstavo »Naši gostje«, v kateri bo prikazala našo ženo v službi tujkega prometa in kot središče in žarišče domače gostoljubnosti. Pri vsem tem pa seveda ne bo manjkalo razstav raznih industrijskih in obrt-

Skrivnosti in zakladi

(Dalje)

Pravi čudež je, da so v tej gorski pokrajini, ki zahteva stalen boj s prirodnimi silami, šege in oblike občejanja tako blage in miroljubne. To gre tako daleč, da se niti cerkvene sekte, Rumena, Rdeča in Črna ne pobijajo med seboj, ampak žive druga poleg druge v vzajemni strpnosti.

Moralni nauki izvirajo še od prvega verskega kralja, ki je proglasil 16 temeljnih čednosti. Te temeljne čednosti pomenijo tudi ogrode moralnih predpisov tibetanskega budizma in obsegajo: vero, spoštovanje obredov, pieteto, spoštovanje zaslug za narod in državo, spoštovanje sorodnikov in prijateljev, rodoljubje, iskrenost, hvaležnost, poštenost v delu, zatiranje ljubosumja in nevoščljivosti, dostojno občejanje z okolico, vljudnost v govoru in vedenju, strpnost in umirjenost v trpljenju in nesreči. Od izpolnjevanja teh zahtev je odvisna sreča v življenju in usoda bodočih inkarnacij, od tega je odvisna človekova »karma«; pri vsaki svoji vrnitvi na svet človek žanje to, kar je v prejšnjem življenju sejal. V teh moralnih pojmovanjih v mnogih stoletjih izza Song-cen Lan-poa ni bilo nobenih sprememb. Vendar tudi v Tibetu ljudje niso

popolni. Vprav stan, ki bi moral biti najbližji uresničevanju modrih in pobožnih nauk, namreč duhovniški stan, ta ni varuh kreposti! Prav pogosto je s svojo razuzdanostjo razburil narodno javno mnenje proti sebi. Ker pa je po številu zelo močan in ima na razpolago vsa sredstva, ker ga varuje fanatizem vraževernih množic, ker je poleg tega močan zlasti tudi zaradi povezanosti z vsemi ljudskimi vejami, je kler v vseh časih obdržal svoj položaj nasproti vsem političnim nevarnostim. Zato je danes v naslonu na politično konjunkturo v sosodstvu močnejši nego kdajkoli.

Vlada Dalaj Lame je najprej vzpostavila odnose z Mongolijo, za tem pa sredi XVII. stoletja z mandžursko dinastijo. Tako je bila politika Tibeta za časa mandžurske vladine moči naslednja stoletja popolnoma v znamenju kitajskega sosodstva. Kitajci so z vojnimi sredstvi zadušili vstaje proti premoči neposrednega vpliva mandžurske vladine in so bolj in bolj potiskali Tibet pod kitajsko suverenost.

L. 1752. so postavili dva visoka kitajska komisarja, tako zvana ambana, da nadzirata delo tibetanske vladne.

Ko je bila ponovno udušena neka vstaja Tibetancev, je bila l. 1750. omejena svetna oblast Dalaj Lame z ustanovitvijo državnega sveta, nadzorna oblast amdanov, ki ju je imenoval Peking,

pa je bila še bolj utrjena. Ta vladni sistem je bolj ali manj ostal nedotaknjen, pač po kitajski večji ali manjši politični moči, do kitajske revolucije l. 1911. V tej dobi se je izmed tujih sil zdaj pa zdaj pojavljala samo Anglija in le včasih tudi Rusija.

Generalni guverner Britske Indije Uoren Hastings, je l. 1774. skušal vzpostaviti prve stike s Tibetom. Poslal je tja George Bogla, člana Vzhodno-indijske družbe, ki je imel nalogo priti v stike s Taši Lamo v njegovem samostanu Taši Lunpo in skleniti dogovor o trgovini med Tibetom in Indijo. Uoren Hastings je svoj poskus ponovil spet l. 1783., vendar je tudi tedaj dosegel le prehodni uspeh. Šele sto let kasneje je indijska vlada obnovila svoja prizadevanja, a je naletela na močan odpor Tibetancev, ki so že z nezaupanjem motrili vedno močnejši vpliv Indije na svoji južni meji. V čefuskem dogovoru l. 1876. je Anglija dobila od Kitajske dovoljenje, da pošlje prihodnje leto v Tibet raziskovalno ekspedicijo. Do te pa ni prišlo nikoli. L. 1888. so se vnele borbe med Tibetanci in obmejno državo Sikim, ki je bila tedaj še pod kitajskim patronatom. Teh bojov je bilo konec z dogovorom, ki sta ga sklenili Anglija in Kitajska 17. marca 1890. v Kalkuti. Tibetanci pa seveda nikakor niso hoteli priznati tega dogovora. Niti Kitajska sama ni spoštovala njegovih določb.

niških proizvodov, med njimi tudi slavno znana razstava pohištva. Harmonika je postala naš splošen naroden instrument, saj imamo že močne zборе mladinskih harmonikarjev, medtem ko je bila harmonika prej dosegljiva navadno šele odraslim fantom. Jugoslovanski harmonikarji se bodo pomerili za jugoslovansko prvenstvo v nedeljo dne 11. septembra. V vinskem oddelku bo pripravljeno lepo zabavišče. Tamkaj bodo koncerti, ples, variete s prvovrstnimi atrakcijami in najrazličnejša ljudska zabavišča. Na železnicah ima vsak obiskovalec polovično voznino. Na odhodni postaji naj poleg cele vozne karte do Ljubljane kupi še železniško izkaznico za 2 din. Na velesejmu bo dobil velesejemsko legitimacijo in potrdilo o obisku, nakar bo imel brezplačen povratek. Potovanje v Ljubljano je dovoljeno od 27. avgusta do 12. septembra, povratek pa od 1. do 17. septembra.

Domači dogodki

× Nj. Vel. kraljevič Andrej je bil v ljubljanskem Leonišču zaradi akutnega vnetja operiran na slepiču. Operacija je potekla normalno in je mladi kraljevič že na potu okrevanja. Pred kratkim ga je obiskala mati, kraljica Marija, ki so jo v Ljubljani povsod pristrčno pozdravljali. Prav tako našega mladega kralja Petra II., ki se je zadnji petek nekaj časa mudil v Ljubljani.

× Slinavka in parkljevka se je razširila med govejo živino prav v vseh pokrajinah naše države. Tudi ljubljanski živinski sejmi so ukinjeni. V zvezi z ukrepi proti širjenju te živalske kuge je vredno zabeležiti kričeč primer nesmiselnosti in lesene neokretnosti »uradnega šimeljna«. V Beogradu je izdalo mestno veterinarsko nadzorstvo odlok, s katerim ustavlja za nepredviden čas vse živinske sejme na svojem sejmišču, katero je tudi takoj dalo zapreti. Kmetje pa sedaj prodajajo živino enostavno po mestnih ulicah, proti čemur pa veterinarsko nadzorstvo doslej še ni hotelo nastopiti, češ, da se ga kupčije izven njegovega sejmišča nič ne tičejo.

× Blizu Mostarja so roparji napadli Dragico Radošev, tajnico ravnateljstva »Adrija Boksit«. Peljala se je z avtomobilom in imela s seboj 300 tisoč dinarjev za izplačilo delavcem. Dva maskirana razbojnika sta za nekim ovinkom s samokresi ustavila avto in zahtevala, da jima Radoševa izroči denar. Tajnica je imela toliko prisotnosti duha, da je večino denarja skrila in dala roparjema le 6600 din. Ko sta lopova dobila znesek, sta šoferju ukazala, naj odpelje nazaj v Mostar, kar je ta seveda tudi naglo storil.

× Med postajama Mokra gora in Jatari v Srbiji se je pripetila težka železniška nesreča. Motorni vlak je zavozil v delavsko derezino, na kateri je sedelo več železničarjev. Derezina se je prevrnila in pri tem je našel smrt železničar Ilija Pijević, delavec Radomir Cvijetić je bil pa težko ranjen. Pijević je prva žrtev motornega vlaka pri nas.

† Rajko Justin

Tragična usoda je doletela simpatičnega in skromnega slovenskega znanstvenika, velikega prijatelja prirode in njenih krasot, 73letnega botanika Rajka Justina.

Zadnjo sredo se je odpravil kakor že nešteto krat poprej v Triglavsko pogorje, da se tam osveži in obišče najljubše svoje znanke, planinske cvetlice. Bil je namreč, čeprav ni nikdar pohajal na nobeno visoko šolo, prvovrsten strokovnjak in mednarodno priznan učenjak na polju rastlinarstva. Odkril je dolgo vrsto dotlej nepoznatih rastlin, jih opisal in jim dal imena, ki jih je mednarodni znanstveni svet potrdil in sprejel. Tragika življenja je sedaj hotela, da je prav na taki svoji najljubši poti v Triglavskem pogorju nenadoma opešal, omahnil in zdrknil v globino, kjer je obležal mrtev.

× V Kotor se je po dolgih letih vrnil uradnik Družbe Sueškega kanala Vaso Barbič. Njegova žena se je svojih ljudi iz domačega kraja

tako razveselila, da je omedlela in po treh urah izdihnila kljub takojšnji zdravniški pomoči. Tako so ji zvonovi zapeli pogrebno pesem namesto v pozdrav.

× Pri Mariborskem otoku je utonil v Dravi 16letni France Prešeren, sin strojevodje državnih železnic. Šel se je kopat in ga je med plavanjem brčkone prijel krč.

× Blizu Celja se je vrgla pod vlak 38letna Amalija Tržanova, žena delavca in hišnega posestnika iz Dobrove pri Celju. Kaj je gnalo nesrečno ženo, ki je bila tudi mati 11letnega sina-edince, poročila ne povedo.

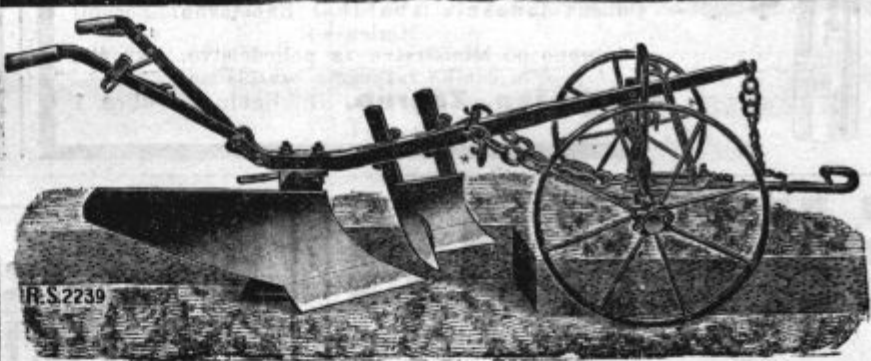
× V Banji Luki je bil zaposlen pri zidanju zgradbe nekega trgovca 16letni zidarski delavec Miroslav Možo. Med delom se je po neprevidnosti dotaknil električne napeljave, ki je bila montirana na steno. Tok ga je na mestu ubil.

× Pri Vrhniki je 33letni obrtnik Ivan Kucler iz Ligojne, ko je na motornem kolesu prečkal železniško progo, trčil z vlakom, ki ga je strašno razmesaril. Pred leti se je na isti točki, pri Drenovem griču, dogodila katastrofa, ko je vlak treščil v avtobus in je bilo veliko žrtev.

× V Studencih pri Mariboru je napadla 64letno služkinjo Elizabeto Pofič padavica. Starčka je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo nogo in dobila nevaren pretres možganov. Nesrečna žena se zdravi v bolnišnici.

× Pri Karlovcu so našli zdravilni izviri. Na obali Korane v neposredni bližini mestnega kopališča so odkrili izvirke jodove vode. Te dni sta prišla iz Zagreba zdravnik dr. Bartulić z inž. Ivančičem, da bi preiskala vso okolico in ugotovila, kako bi se najlažje položile cevi od izvirk do obale Korane, da bi ljudje lahko pili radioaktivno vodo. Upajo, da bo s tem kopališče na Korani znatno pridobilo.

**SACK-
ovi
PLUGI**

SO NAJBOLJŠI!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov

V zalogi jih ima Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po **4%**

Za vse vloge nudi popolno varnost. — Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle. — Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

vloge proti odpovedi po **5%**

× Iz Prizrena prihaja vest o strašni nesreči, ki je zadela naselje Kukuljane v gorskem srezu na obronkih Šarplanine. Naselje je štel 60 hiš. Od vseh teh domačij revnih živinorejcev in planšarjev so zdaj ostale bedne razvaline. Ogenj je izbruhnil ponoči in se je z največjo naglico po slamnatih krovih razširil od doma do doma. Z največjo težavo so prebivalci naselja rešili živino iz staj, vse ostalo, kar so imeli, pa jim je zgorelo.

× V Hercegovini je vsako poletje precej toče, a le redko se zgodi, da zaseže neurje s točo celo pokrajino. Taka izredna katastrofa pa je bila v nedeljo in zdaj cenijo, da je na poljih, vinogradih in tobačnih nasadih za blizu 8 milijonov dinarjev škode.

× V Vrhlogi pri Pragerskem so posestniku Janezu Zafoštniku neznan tatovi v zadnji noči odgnali iz hleva 1800 din vredno kravo. Za zlikovce poizvedujejo orožniki.

× V Pevni se je dogodil redek slučaj, ki o njem govori vsa okolica. Mrtvec je oživel. Iz naše vasi je šel v papirnico k brivcu 73 let star posestnik. Med britjem je nenadoma omahnil in umrl. Ker ni kazal nobenega znaka življenja, so sporočili domačim v Pevno, da naj pridejo po mrliča. Tudi hčere so bile obveščene o očetovi smrti. Dva sosed sta šla z vozom po navideznega mrliča. Med tem časom je dozdevni mrlič

oživel, vzel klobuk in odšel domov. Na potu je srečal oba soseda z vozom, ki sta šla ponj in slišal zvonjenje mrliču, ki je šel živ domov.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Krki (okraj litijski) so prevladovali tele cene: Voli I. vrste 5-25, II. vrste 4-50, III. vrste 4; telice: I. vrste 4-50, II. vrste 4, III. vrste 3-50, krave: I. vrste 4-50, II. vrste 3-50, III. vrste 2; teleta: I. vrste 7, II. vrste 6, III. vrste 5-50; prašiči: pršutarji 7, špeharji 9 din za kg žive teže.

V Kranju so bile cene take: Voli: I. vrste 6-50, II. vrste 6, III. vrste 5-50; telice: I. vrste 6-25, II. vrste 5-50, III. vrste 5; krave: I. vrste 5-50, II. vrste 5, III. vrste 4-25; teleta: I. vrste 8, II. vrste 7; prašiči: špeharji 10-25, pršutarji 8 do 9-50 din za kg žive teže. Mladi pujski 7-8 tednov stari 140-250 din komad.

V Sv. Juriju pri Celju je pa imela živina tole ceno: Voli, debeli 5-5-50, plemenski 4 do 4-50; telice 4-50-5; krave: plemenske 4-25-4-50, slabije 2-25 din za kg žive teže.

Sejmi

28. avgusta: v Dolnji Lendavi.

29. avgusta: v Žalcu, Podčetrtku, Veračah, Poljčanah, Zagorju ob Savi, Koračicah, Muti.

30. avgusta: v Veliki Loki, Ormožu, Mariboru, Dol. Lendavi.

31. avgusta: v Vidmu/Drp., Celju, Ptuj, Trbovljah, Slov. Konjicah.

1. septembra: na Žigarskem vrhu, Črnomlju, Mokronogu, Radečah pri Zid. mostu, Višnji gori, Guštanju, Trbovljah.

2. septembra: v Sodražici, Mariboru, Turnišču, Prosenjakovcih.

3. septembra: v Št. Rupertu, Krškem, St. Ilju nad Turjakom, Brežicah, Celju, Trbovljah, Planini pri Šmarju pri Jelšah, Križevcih.

Važnejša radio predavanja

od 28. avgusta do 4. septembra 1938.

Nedelja, 28. avgusta: 17.00: Čebelarstvo v tekočem letu — 19.30: Naše žito.

Ponedeljek, 29. avgusta: 20.10: Nekaj poglavij o biologiji žene.

Torek, 30. avgusta: 20.10: Ob dvajsetletnici dobrovoljskega gibanja.

Sreda, 31. avgusta: 18.40: Opazuj in poskušaj — 19.30: Fra Kačič-Miošič in jugoslovanska misel.

Petek, 2. septembra: 20.10: Obvezno ljudsko zavarovanje.

Sobota, 3. septembra: 20.00: O zunanji politiki.

Odda se

za daljšo dobo let v zakup okoli 50 ha veliko kmetško posestvo v višinski legi. Reflektant bi moral razpolagati z lastnim inventarjem in živino. Pogoji zelo ugodni. Za daljnje informacije se je obrniti pisмено ali ustno na Kmetijsko družbo, Ljubljana, Novi trg šte. 3

Vse leto

lahko ohranite **mošt (širo)** iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove brez kakršnega koli aparata — brez strokovnega znanja brez zgube časa

s pomočjo **NIPOKOMBINA A/II.** Odlična današnja iznajdba! Enostavno! Poceni! Higijensko! Odobreno po Ministrstvu za poljedelstvo. Navodila in cenike razpošilja brezplačno

Radiosan, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan, tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIĆ - ZANKL

tovarna olja, lakov in barv družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse delne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilekega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarnarstva, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

T

ISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

ISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune